

Avem posibilitatea să cunoaștem mari personalități ale culturii și științei românești prin intermediul muzeelor atât prin expunerea operei și obiectelor lor personale dar mai ales în situația unor donații care cuprind biroul, biblioteca sau chiar casa în care au creat și desăvârșit opera lor. Muzeul Memorial "Nicolae Iorga" Vălenii de Munte este atât un obiectiv turistic cât mai ales unul al cunoașterii, un așezământ cultural ce păstrează amintirea vieții savantului Nicolae Iorga, fiind situat în centrul istoric al localității Vălenii de Munte, județul Prahova.

De la intrare remarcăm stilul românesc al construcției iar în stânga statuia cu bustul marelui om politic, de cultură, istoric, profesor. Curtea largă se deschide de la poarta locuinței și aleea pavată cu pietre de râu face ca să simți vremurile în care a trăit și locuit savantul. În această casă a locuit cu familia și a creat o parte consistentă a operei sale scrise, un edificiu al neamului și al nemuririi sale. Casa a fost construită de un polcovnic pe numele Panca și atestată în acte din 1833.

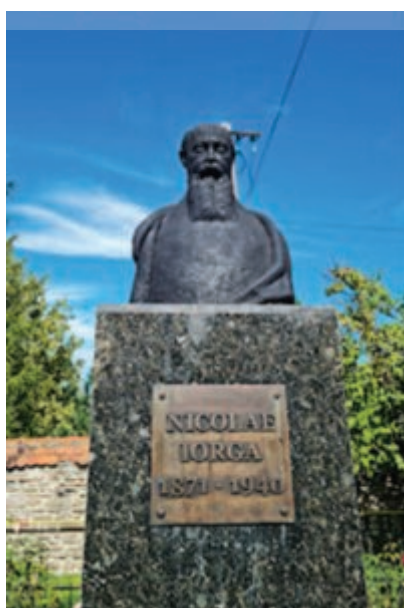
Nicolae Iorga a cumpărat casa de la urmași în 1908 și apoi asistă personal și supraveghează renovarea ei în forma actuală. Terasa casei, deschisă și străjuită de stâlpi de lemn asigură liniștea și posibilitatea de contemplare a unei grădini superbe, asigură locul unde se poate sta la o discuție intimă sau petrece o seară între prieteni. Intrând în interiorul casei ne întâmpină în stânga culoarului principal biroul în care s-au desfășurat multe din întâlnirile importante împreună cu multe din obiectele originale și unele documente originale privind școala și activitatea desfășurată de savant. Holul lung, cu portretul lui Nicolae Iorga pictat de fiica sa, Magda, în 1930, desparte biroul de lucru și dormitorul de salonașul mic și salonul de primire pe dreapta. Toate camerele te întâmpină cu piese de mobilier rustic, draği profesorului, specifice vremii, precum lăzi de zestre moldovenești și obiecte populare basarabene, știind ca savantul provine din Botoșani.

Activitatea lui Nicolae Iorga însumează un număr greu egalabil de lucrări, cărți, discursuri și cursuri. Unele statistici menționează că a publicat circa 1.250 de cărți și broșuri, că a susținut sute de conferințe pe diverse tematici, că a cercetat în biblioteci și arhive și a descoperit mii de documente pe care le-a valorificat cu știință. A inițiat instituții, lăcașe de cultură, atât în țară cât și în străinătate impresionând lumea culturală, politică, întreaga suflare românească prin demersurile sale și pledoariile sale convingătoare și înflăcărâte, uimind mereu cu uriașa sa cunoaștere multidisciplinară și memorie. O inteligență creatoare, scânteietoare l-a ajutat alături de o putere uriașă de muncă să aprindă flacăra unor simțăminte românești din timpuri demult apuse.

Printre obiectele păstrate regăsim și două litografii cu Alexandru Ioan Cuza și Elena Cuza, biroul de lucru rămânând centrul de interes, cu o impresionantă bibliotecă, cuprinzând volume din diverse domenii ale istoriei, filozofiei, științei și artei. Avem astfel cheia înțelegerii marelui cărturar a fenomenelor complexe ale societății, capacitatea lui de a înțelege și analiza teme complexe. Pe birou stau mărturie mapa din piele cu o călimară de cerneală și o pană de scris, dând un sentiment de prezent și de așteptare a venirii profesorului.

Muzeul casă memorială este completat de dormitorul cu mobilier lucrat de asemenea în stil popular de factură orășenească, adus de la Câmpulung Moldovenesc în 1911, revedem icoane din secolele XVIII-XIX pictate pe sticlă. Casa prezintă spre capătul holului un salonaș mic care era locul unde soția sa Ecaterina Iorga își primea oaspeții.

Aici găsim portretul acesteia, un portret pictat de Sever Burada în 1925, alături de biroul la care scria, canapeaua și fotoliile împreună cu o masă rotundă cu picioarele de mahon, statură joasă ca pentru cafele sau ceai. Casa are în continuare deschis pentru vizitare un hol lung, ce duce spre fostele dormitoare ale copiilor, unde acum există vitrine cu fotografii, documente ce reprezintă momente din activitatea publică a lui N. Iorga.

Pășind prin muzeu nu ai cum să nu fii cuprins de emoție, vei descoperi în fiecare loc, câte ceva din ființa savantului sau a profesorului sau a omului politic, toate activități de excepție în care a fost Nicolae Iorga. Valoarea lui umană radiază din fiecare colț al casei muzeu. Casa muzeu încă pare învăluită într-o aură de mister, a unui creator de geniu, care “la ceasuri adânci din noapte, când toți se odihnesc, pare că lucrează”. Vizitatorului însă i se oferă și șansa odată intrat în curtea muzeului să viziteze și Muzeul de Artă Religioasă. Acest muzeu s-a instituit la împlinirea a 50 de ani de viață ai lui Nicolae Iorga și drept recunoștință pentru activitatea în cadrul Ligii Culturale.

*Independența
prin Cultură*

Conducătorii vremii au decis să facă la Văleni un așezământ de cultură având ca motivație „chemarea femeii române la spiritul cel nou al vremii și pregătirea ei cultural națională”. Astăzi acest muzeu posedă un număr mare de icoane vechi, cărți și manuscrise religioase, o expoziție permanentă de artă religioasă. Măiestria artiștilor autohtoni demonstrată prin obiecte realizate în ateliere autohtone, este completată și de măiestria artiștilor străini, reprezentată prin icoane grecești sau rusești. Muzeul Memorial “Nicolae Iorga” Vălenii de Munte constituie o invitație de a studia opera marelui savant de a ne gândi și poate relua „Cursurile de vară din Vălenii de Munte” ținute de titanul Iorga, astăzi reluat în studii și lucrări și prin conferințele anuale „Iorga, după Iorga”. <https://muzeuldeistorieprahova.ro/muzeul-de-arta-religioasa-valenii-de-munte/>

Viorel Gaftea